

Dordrecht Ondergronds Waarneming 2
DORDRECHT, SUIBOULEVARD 273-287

Waarneming van een deel van de stadsmuur

M.C. Dorst

De stadsmuur met de Beulstoren op een tekening van Schouman uit 1747 (Erfgoedcentrum DIEP, inventarisnr. 551_30093).

2009

Gemeente Dordrecht
Bureau Monumentenzorg en Archeologie

Colofon	
ISSN	
ISBN	
Tekst	M.C. Dorst
Redactie	D.B.S. Paalman
Afbeeldingen	Bureau Monumentenzorg en Archeologie (tenzij anders vermeld)
Vormgeving	Bureau Monumentenzorg en Archeologie
Drukwerk	Bureau Monumentenzorg en Archeologie
Uitgave	Gemeente Dordrecht, maart 2009
<p>Gemeente Dordrecht Sector Stadsontwikkeling / Afdeling Inrichting Stadsdelen Bureau Monumentenzorg en Archeologie</p> <p>Postbus 8 3300 AA Dordrecht T (078) 639 64 02 monarch@dordrecht.nl www.dordrecht.nl/archeologie</p>	
© Gemeente Dordrecht, 2009	
<p>Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch databestand of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave dient men zich tot de uitgever te wenden.</p>	

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Administratieve gegevens.....	5
2. Gegevens onderzoeksgebied	6
2.1 Plan- en onderzoeksgebied en geplande werkzaamheden	6
3. Veldwerk	7
3.1 Doel	7
3.2 Onderzoeksresultaten	7

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Tijdens herinrichtingswerkzaamheden aan de kade van de Spuiboulevard is op 29 september 2008 door het Bureau Monumentenzorg en Archeologie van de gemeente Dordrecht een archeologische waarneming gedaan.

Dit document betreft een korte rapportage van de waarneming. Dit type veldwerk is niet gedefinieerd in de KNA 3.1 en het betreft het documenteren van ad-hoc gemelde archeologische waarden. Het gaat om locaties die, door een te klein oppervlak of een zeer lage archeologische verwachting, niet onderzoeksplichtig waren, maar waar tijdens de werkzaamheden toch vermeldenswaardige archeologische sporen werden aangetroffen. Om te voorkomen dat deze informatie verloren gaat, is door het Bureau Monumentenzorg en Archeologie besloten dit soort onderzoeken, die met name tijdens kleinschalige bodemingrepen in de binnenstad regelmatig voorkomen, te documenteren in een waarnemingsrapport. Het betreft geen KNA-conforme uitwerking van archeologische gegevens, het is slechts een melding van de aanwezigheid van archeologische waarden. Het doel van de rapportage van een archeologische waarneming is het verschaffen van (basis)informatie voor archeologische adviezen, bureauonderzoeken en bij toekomstige, in de nabijheid gelegen, veldonderzoeken.

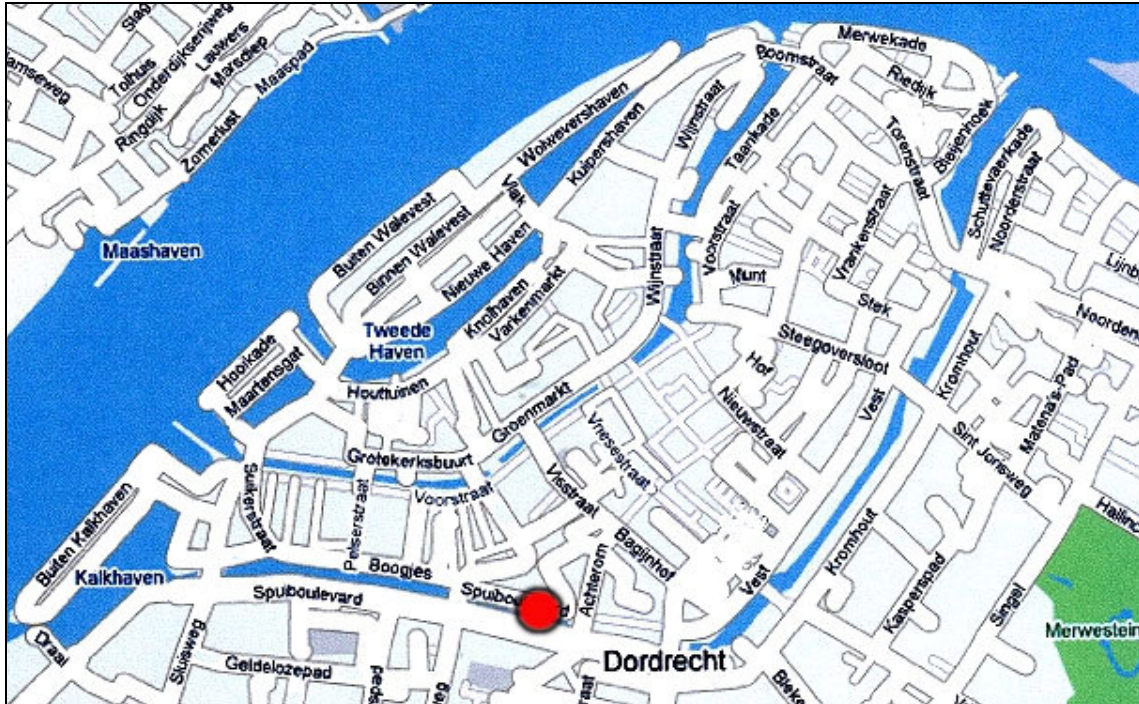
1.2 Administratieve gegevens

Aard Onderzoek	archeologische begeleiding
Projectcode	0823
ARCHIS	
Vondstmeldingsnummer	410286
Periode	LMEB-NT
Datum onderzoek	29 september 2009
Plangebied	Spuiboulevard 273-287
Provincie	Zuid Holland
Gemeente	Dordrecht
Plaats	Dordrecht
Toponiem	Spuiboulevard 273-287
RD-coördinaten	
Centrum-coördinaat	105.235 / 425.056
Kadastrale gegevens	
Gemeente code	DDT00
Sectie	H
Perceelnrs.	4420
Opdrachtgever	n.v.t.
Uitvoerder	Bureau Monumentenzorg en Archeologie
Projectmedewerkers	M.C. Dorst en T.H.L. Hos
Autorisatie	
Bevoegde overheid	gemeente Dordrecht
Autorisatie onderzoek	n.v.t.
Archivering projectgegevens en vondstmateriaal	
Digitaal	Archief Bureau Monumentenzorg en Archeologie / e-depot Nederlandse Archeologie (http://www.dans.knaw.nl)
Analoog	Stadsdepot Gemeente Dordrecht
Code	0823

2. Gegevens onderzoeksgebied

2.1 Plan- en onderzoeksgebied en geplande werkzaamheden

Het plan- en onderzoeksgebied Spuiboulevard bevindt zich in Dordrecht en betreft de kade van de Spuihaven (afb. 1). Deze was onderhevig aan herinrichtingswerkzaamheden. Op de locatie zijn onder andere bomen gepland en is nieuwe bestrating aangebracht. De centrumcoördinaten zijn X: 105.235, Y: 425.056. De maximale ontgravingsdiepte was circa 0,80 m – mv.

Afb. 1. De locatie van het plangebied Spuiboulevard 273-287 (rood).

3. Veldwerk

3.1 Doel

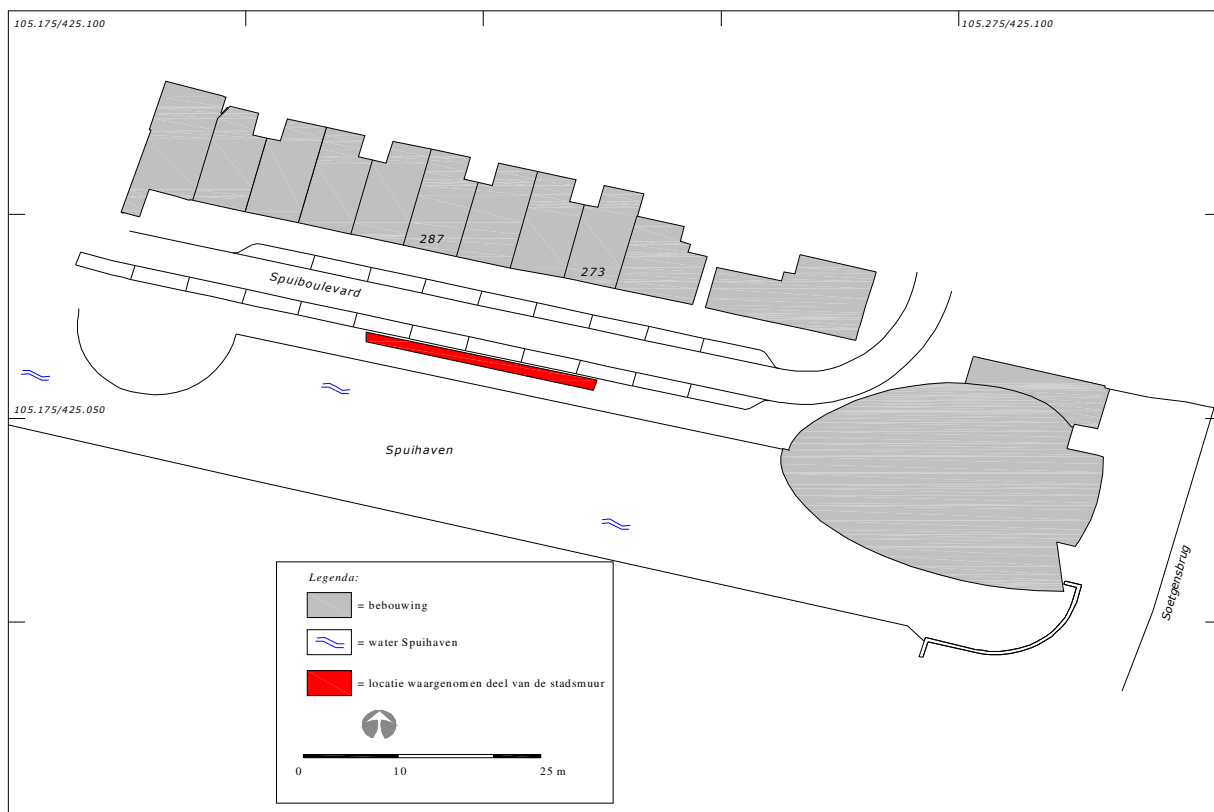
Het doel van de archeologische waarneming is het documenteren van de aanwezige archeologische waarden, zodat deze als basisinformatie kunnen dienen voor toekomstige adviezen en bureau- en veldonderzoeken bij planontwikkeling in de directe omgeving. Na de melding van de aanwezigheid, zijn de ligging en de kenmerken van de muur door het Bureau Monumentenzorg en Archeologie gedocumenteerd. Het veldwerk heeft plaatsgevonden op 29 september 2008. De waarneming is uitgevoerd door M.C. Dorst en T.H.L. Hos.

3.2 Onderzoekresultaten

Op de locatie is op het niveau van de maximale ontgravingsdiepte de bovenkant van het restant van de stadsmuur aangetroffen. De muur is nergens in het plangebied door de werkzaamheden verstoord. De muur is waargenomen ter hoogte van de panden Spuiboulevard 273 en 287 (afb. 3) en lag op een diepte tussen circa 0,40 m en 0,80 m – mv. De resten van de muur liggen circa 2,5 m ten noorden van de huidige kadebeschoeiing van de Spuihaven en lopen vrijwel parallel hieraan (afb. 2 en 3). De muur was 1 m breed en bestond uit rode en gele bakstenen met een lengte van circa 20 á 22 cm. Dit deel/deze fase van de muur dateert, op basis van de muurbreedte en de stenen, waarschijnlijk uit de Late Middeleeuwen en/of de 16^e eeuw.

Afb. 2. Het restant van de stadsmuur op de locatie Spuiboulevard 273-287, gezien in westelijke richting. Links is het in de Spuihaven gelegen bolwerk/torentje te zien en rechts de appartementen aan de Spuiboulevard. (sjalon= 1 m).

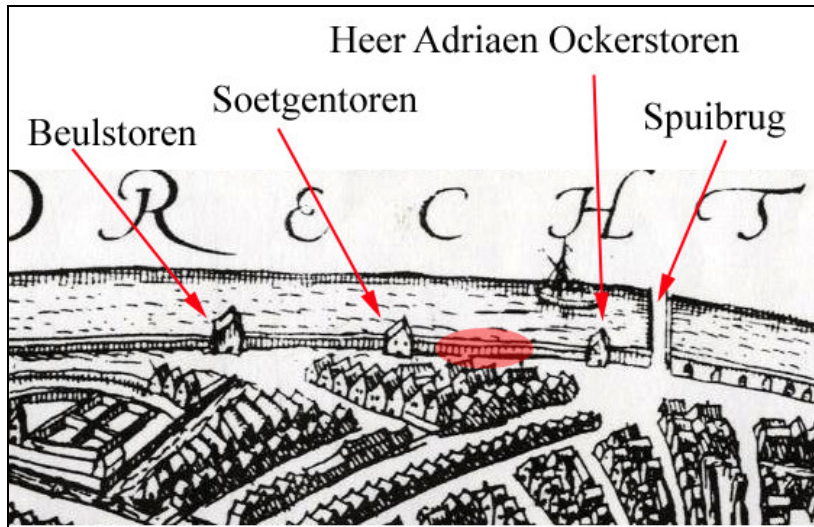
Afb. 3. De locatie van het aangetroffen deel van de stadsmuur.

In het begin van de jaren '80 van de 20^e eeuw is de stadsmuur hier tijdens kadewerkzaamheden ook waargenomen (afb. 4). De bebouwing aan de Spuiboulevard 237 -287 betreft de panden met de rode daken.

Afb. 4. De stadsmuur aan de Spuiboulevard, begin jaren '80 van de 20^e eeuw.

Het aangetroffen deel van de stadsmuur is het stuk dat lag tussen de Heer Adriaen Ockerstoren, die direct ten oosten van de Spuibrug lag, en de Soetgentoren (afb. 5).

Afb. 5. De locatie van het aangetroffen deel van de stadsmuur bij benadering geprojecteerd op een uitsnede van een kaart van Guicciardini van vóór 1613 (in rood). Het noorden is onder.

Bevoegde overheid

De bevoegde overheid voor deze waarneming is de gemeente Dordrecht. Voor vragen ten aanzien van de bevindingen in dit rapport dient contact opgenomen te worden met dhr. M.C. Dorst, senior archeoloog Bureau Monumentenzorg en Archeologie (tel. 078-6398421).

Literatuur

Hendriks, J. en J. Koonings, 2001: *Van der stede muere. Beschrijving van de stadsmuur van Dordrecht*. Vereniging Oud-Dordrecht, Dordrecht.